

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ Й КУЛЬТУРИ: СУЧАСНИЙ СТАН, ПЕРСПЕКТИВИ, ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ

УДК 372.881.1

DOI: <http://doi.org/10.32589/2412-9283.38.2023.284425>

НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ З МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ: СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ

Майєр Н. В.

nataliia.maiier@knlu.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7074-8135>

Київський національний лінгвістичний університет

Дата надходження 14.03.2023. Дата прийняття до друку 25.04.2023

Анотація. В статті проаналізовано і систематизовано наукові дослідження з методики навчання французької мови зі спеціальності 13.00.02 – теорія і методика навчання: романські мови, виконані в Україні у 1991-2022 роках. Констатовано внесок українських науковців у вирішення проблем формування окремих видів французькомовної комунікативної компетентності здобувачів загальної середньої та вищої освіти, перекладацької компетентності майбутніх філологів, методичної компетентності майбутніх викладачів французької мови, а також прикладне значення дисертаційних досліджень. Акцентовано недосліджені проблеми в методиці навчання французької мови, окреслено перспективні напрями подальших наукових розвідок у цій галузі.

Ключові слова: дисертація, наукове дослідження, методика навчання, компетентність, французька мова.

Maiier N., Kyiv National Linguistic University

Scientific Research on French Language Teaching Methodology: Current State and Prospects

Abstract. Introduction. Scientific research on French language teaching methods is designed to solve the task of updating the French language teaching methods and technologies, taking into account the social order of our society at a specific stage of its development, the needs of those who study in accordance with the modern educational context. In scientific studies on the methodology of teaching the French language, the goals, content, means, methods are theoretically substantiated and specified, methods of formation of various types of French-language communicative competence in specific learning conditions are practically developed. Analysis of the results of such studies, their generalization and publication makes it possible to improve the effectiveness of the French language learning in the context of the modern educational paradigm. **Aims.** Analysis, systematization of the scientific research carried out in Ukraine in 1991-2022 to identify the unsolved problems in the methodology of teaching the French language, improve the scientific level of future methodological research, and determine promising directions of scientific research in the methodology of teaching the French language. **Methods.** Analytical review of methodological studies and published works was used among other methods of scientific research to achieve our goal, systematization, generalization. **Results.** During the studied period, 12 candidate's and 1 doctoral dissertations were defended in Ukraine on the specialty 13.00.02 – theory and teaching methods: Romance languages. The analysis of dissertations was carried out according to the following criteria: the subject of research (focus on the formation of target competencies); study subjects; theoretical achievements; the applied value of the research – a study guide / educational computer

program, etc., which are available for use in the educational process by the wider academic community. **Conclusions.** It was found that the method of forming French-language phonetic competence, competence in reading and writing (spelling competence for students of higher education institutions), the French-language competence in receptive types of speech activity, method of organizing extra-class / extra-auditory work on the French language are unexplored.

Key words: dissertation, scientific research, teaching method, competence, French language.

Постановка проблеми. Наукові дослідження з методики навчання французької мови покликані вирішувати завдання оновлення методик і технологій навчання французької мови з урахуванням соціального замовлення суспільства на конкретному етапі його розвитку, потреб тих, хто навчається, відповідно до сучасного освітнього контексту. В наукових дослідження з методики навчання французької мови теоретично обґрунтовуються і конкретизуються цілі, зміст, засоби, прийоми, методи, практично розробляються методики формування різних видів французькомовної комунікативної компетентності в конкретних умовах навчання. Аналіз результатів таких досліджень, їх узагальнення й оприлюднення уможливають підвищення ефективності навчання французької мови в контексті сучасної освітньої парадигми.

Аналіз останніх досліджень і публікацій 1991-2022 років показав, що сучасні українські дослідники методики навчання іноземних мов час від часу об'єднують свої зусилля для систематизації за відповідним напрямом та оприлюднення результатів теоретичного і практичного розроблення авторських методик навчання іноземних мов (переважно англійської мови, насамперед, через брак досліджень з методики навчання французької мови). Наприклад, узагальнено результати досліджень науковців-методистів з проблем навчання іноземної мови (представлено методики навчання англійської мови) в умовах інформатизації шкільної освіти (Коваль та ін., 2014) та професійно орієнтованого навчання іноземних мов у старшій профільній і вищій школі (представлено методики навчання англійської мови) (Сажко та ін., 2015).

Водночас у колективній монографії “Інформаційно-комунікаційні технології у навчанні іноземних мов для професійного спілкування” (Коваль та ін., 2012) представлено результати наукових досліджень з теорії і практики впровадження інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у процес навчання англійської мови для професійного спілкування (всього 4) й одного дослідження з методики самостійного оволодіння французькомовним діловим писемним спілкуванням майбутніми документознавцями з використанням дистанційних технологій (Майєр, 2011). Авторську методику професійно орієнтованого навчання французькомовного монологічного мовлення студентів технічних спеціальностей з урахуванням їхніх навчальних стилів (Бондар, 2012) поряд з методиками навчання англійськомовного й німецькомовного говоріння майбутніх інженерів, менеджерів-економістів, митників, працівників сфери обслуговування представлено в колективній монографії “Теорія і практика формування іншомовної професійно орієнтованої компетентності в говорінні у студентів нелінгвістичних спеціальностей” (Бігич та ін., 2013).

З огляду на відсутність наукових праць, в яких вивчено сучасний стан та узагальнено результати наукових досліджень з методики навчання французької мови рівня кандидатських і докторських дисертацій, **мета статті** – проаналізувати й систематизувати наукові дослідження, виконані в Україні у 1991-2022 роках, що дасть змогу виявити невирішені проблеми в методиці навчання французької мови, вдосконалити науковий рівень майбутніх методичних досліджень, визначити перспективні напрями наукових розвідок з методики навчання французької мови.

Виклад основного матеріалу. Впродовж 1991-2022 років в Україні захищено 12 кандидатських і 1 докторська дисертація за спеціальністю 13.00.02 – теорія і методика

навчання: романські мови, які будуть проаналізовані за такими критеріями: предмет дослідження (спрямованість на формування цільових компетентностей); суб'єкти навчання; теоретичні здобутки; прикладне значення дослідження – навчальний посібник / навчальна комп'ютерна програма тощо, які доступні для використання в освітньому процесі широкій академічній спільноті.

Унаслідок аналізу з'ясовано, що найбільшу увагу українські науковці-методисти зосередили на дослідженні методики формування *французькомовної граматичної компетентності* у здобувачів вищої освіти (із чотирьох – три кандидатські дисертації). Зокрема теоретично обґрунтовано і практично розроблено:

- методику інтенсифікованого навчання граматики французької мови в технічному закладі вищої освіти (на матеріалі часової системи французького дієслова) (Давиденко, 1998);
- методику формування французькомовної граматичної компетентності у майбутніх викладачів французької мови з використанням навчальної комп'ютерної програми (на прикладі граматичної структури Subjonctif у писемному мовленні (для II курсу обрано навчання написання рекламних повідомлень)) (Руснак, 2009);
- методику формування репродуктивних граматичних навичок вживання французькомовних дієслівних форм минулого часу (passé composé, plus-que-parfait, imparfait, passé simple, passé antérieur) у філологів-третьоккурсників, які вивчають французьку мову як другу іноземну (Андрущенко, 2016).

Мельником Є. Ю. досліджено технологію формування граматичних навичок говоріння в навчанні французькомовного спілкування за інтенсивною методикою в 5-6-му класах середньої школи. Автором доведено, що модель оволодіння навчальним матеріалом Синтез1 – Аналіз – Синтез2 (Мовлення1 – Мова – Мовлення2) є оптимальною для учнів 10-12-ти років, а пролонгований характер навчання французької мови дозволяє досягти високої нормативності мовлення завдяки використанню граматичних вправ з ігровою мотивацією (Мельник, 1998).

Прикладне значення наукових досліджень з методики формування французькомовної граматичної компетентності полягає в розробленні навчальної комп'ютерної програми “Vive le Subjonctif” (Руснак, 2009) та укладанні навчального посібника (Андрущенко, 2012).

У двох кандидатських дисертаціях теоретично обґрунтовано й практично розроблено авторські методики формування *французькомовної лексичної компетентності*, а саме

- розроблено й обґрунтовано лінгвометодичні засади відбору лінгвокраїнознавчої лексики для навчання спілкування у соціально-побутовій сфері студентів I-II курсів мовних закладів вищої освіти (Дімова, 1996);
- методику формування у студентів мовних спеціальностей французькомовної лексичної компетентності для усномовленневого спілкування в адміністративно-правовій сфері, укладено словник-мінімум (терміни-слова і терміни-словосполучення – всього 2226 лексичних одиниць) для студентів II курсу (Липська, 2010).

Прикладне значення наукових досліджень з методики формування французькомовної лексичної компетентності полягає в укладанні навчальних посібників для студентів мовних спеціальностей: для навчання лінгвокраїнознавчої лексики (соціально-побутова сфера (Restauration)) (Дімова, 1994) і для навчання французькомовної лексики сфери права й адміністративно-правової сфери (Липська, 2008).

Упродовж досліджуваного періоду захищено три кандидатські дисертації з методики формування *французькомовної компетентності в говорінні*. Методику навчання професійно орієнтованого монологу-аргументації майбутніх інженерів з

урахуванням їхніх навчальних стилів на завершальному ступені вивчення французької мови професійного спрямування в бакалавраті дослідила Бондар Л. В. (Бондар, 2012). Ананьєва Л. В. теоретично обґрунтувала і практично розробила методику навчання професійно орієнтованого діалогічного мовлення з використанням ділової гри, довівши доцільність її використання як на другому, так і на першому і третьому курсах мовного закладу вищої освіти, зокрема і для навчання професійно орієнтованого спілкування на практичних заняттях з методики навчання французької мови з теми “Навчання діалогічного мовлення” (Ананьєва, 2002), а Українська О. О. – методику тестування рівня сформованості французькомовної компетентності у говорінні студентів І/ІІ курсів – майбутніх викладачів французької мови (Українська, 2009).

Особливості формування *французькомовної компетентності в письмі* досліджено у двох кандидатських дисертаціях. Щербак О. А. представлено методику, технологію і модель навчання старшокласників писемного мовлення в сфері життєзабезпечення (в соціально-побутовій сфері) за інтенсивною методикою (Щербак, 2002). Підсумком наукового дослідження автора цієї статті стала розробка теоретичних і практичних положень щодо відбору навчального матеріалу, створення системи вправи для самостійного оволодіння французькомовним діловим писемним спілкуванням майбутніми документознавцями та її практичне втілення в електронному кейсі (Майер, 2011). Прикладне значення наукових досліджень методики формування французькомовної компетентності в письмі полягає у створенні авторського електронного засобу навчання – електронного кейсу для самостійного оволодіння французькомовним діловим писемним спілкуванням майбутніми документознавцями в системі управління навчанням Moodle (Майер, 2011), а також в укладанні навчального посібника для дистанційного навчання (Майер, 2005).

Унаочнимо результати проведеного аналізу дисертаційних досліджень з методики навчання французької мови (спеціальність 13.00.02 – теорія і методика навчання: романські мови) з огляду на різні складники мовних і мовленнєвих компетентностей французькомовної комунікативної компетентності (табл. 1).

Таблиця 1

Дисертаційні дослідження з методики навчання французької мови (1991 – 2022 рр.)

Цільова компетентність	Суб'єкти навчання		
	здобувачі загальної середньої освіти	здобувачі вищої освіти	
		мовних спеціальностей	немовних спеціальностей
Французькомовна фонетична компетентність	–	–	–
Французькомовна лексична компетентність	–	Дімова, 1996; Липська, 2010	–
Французькомовна граматична компетентність	Мельник, 1998	Руснак, 2009; Андрущенко, 2016*	Давиденко, 1998;
Французькомовна компетентність у техніці читання, техніці письма / орфографічна компетентність (для здобувачів вищої освіти)	-	-	-

Французькомовна компетентність в аудіюванні	-	-	-
Французькомовна компетентність в читанні	-	-	-
Французькомовна компетентність в діалогічному мовленні		Ананьєва, 2002;	
Французькомовна компетентність в монологічному мовленні		Українська, 2009**	Бондар, 2012
Французькомовна компетентність в письмі	Щербак, 2002		Майєр, 2011

* Французька мова як друга іноземна після англійської мови

**Методика тестування компетентності в говорінні французькою мовою

Проблемі формування *перекладацької компетентності* (французька мова як перша іноземна мова) майбутніх філологів присвячено одне дисертаційне дослідження (Ігнатенко, 2017). Ігнатенко В. Д. теоретично обґрунтовано методику формування компетентності майбутніх перекладачів в анотативному та реферативному видах перекладу наукових статей аграрного профілю з французької мови на українську в процесі самостійної позааудиторної роботи з використанням електронного кейсу. Відповідно, прикладне значення цього дослідження полягає у створенні електронного кейсу (в системі управління навчанням Moodle) як засобу формування у майбутніх філологів цільової компетентності.

У контексті розширення міжкультурного спілкування в різних галузях життєдіяльності зросло соціальне замовлення суспільства на професійно-методичну підготовку викладача французької мови закладів загальної середньої та вищої освіти. Успішне вирішення завдань, які постають перед учителем і викладачем французької мови в їхній професійній діяльності, можливе за умови високого рівня сформованості *методичної компетентності*, теоретико-методичні засади формування якої в процесі самостійної роботи студентів в інформаційно-комунікаційному навчальному середовищі досліджено автором цієї статті в докторській дисертації за спеціальністю 13.00.02 – теорія і методика навчання: романські мови (Майєр, 2016). Теоретичні засади формування у майбутніх викладачів французької мови методичної компетентності реалізовано в авторській концепції, яка конкретизує зміст і структуру методичної компетентності, види самостійної роботи з оволодіння цільовою компетентністю в інформаційно-комунікаційному навчальному середовищі, його контент і структуру, типологію навчально-методичних завдань для формування і розвитку методичних умінь організації практичних занять, самостійної роботи студентів і позааудиторної роботи з французької мови та їхні види, модель організації самостійної роботи майбутніх викладачів французької мови з формування методичної компетентності. Прикладне значення дослідження полягає в розробленні інформаційно-комунікаційного навчального середовища (в системі управління навчанням Moodle) для формування методичної компетентності у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти в процесі їхньої самостійної роботи (Майєр, 2016).

Висновки і перспективи подальших розвідок. Таким чином, вітчизняними науковцями-методистами зроблено значний внесок у вирішення проблем формування

окремих видів французькомовної комунікативної компетентності здобувачів загальної середньої та вищої освіти, перекладацької компетентності майбутніх філологів, методичної компетентності майбутніх викладачів французької мови. Для виявлення невирішених проблем у методиці навчання французької мови, вдосконалення наукового рівня майбутніх методичних досліджень та їхньої тематики актуальним є теоретичне переосмислення окреслених у попередніх дослідженнях перспективних напрямів наукових розвідок.

За результатами досліджень науковцями визначено такі перспективи наукових пошуків з відповідної проблематики:

1) *формування французькомовної граматичної компетентності* – обґрунтування шляхів створення й удосконалення систем інтенсифікації навчання французькомовної граматики у закладах вищої освіти технічного профілю (Давиденко, 1998);

2) *формування французькомовної лексичної компетентності* – експериментальне уточнення квантитативних параметрів лексичних мінімумів, розроблення методики експериментальної апробації та використання лексико-фразеологічного мінімуму як додаткового лексикографічного навчального посібника (Дімова, 1996), створення навчально-методичного комплексу для забезпечення організації процесу навчання в мовному закладі вищої освіти у межах формування французькомовної лексичної компетентності публічної і соціальної сфер усномовленневої діяльності та розроблення варіантів методики для формування цільової компетентності в інших сферах спілкування (Липська, 2010);

3) *формування французькомовної компетентності в говорінні* – теоретичне і практичне розроблення методики навчання студентів технічних спеціальностей професійно орієнтованої французькомовної дискусії, а також інших видів мовленневої діяльності з урахуванням навчальних стилів студентів (Бондар, 2012), розроблення методик тестування рівня сформованості компетентності в говорінні та в інших видах мовленневої діяльності у студентів I/II курсів, перевірки ефективності тестових завдань з говоріння (Українська, 2009), методика розвитку в майбутніх документознавців французькомовних умінь аудіювання та говоріння в діловій професійній сфері з використанням дистанційних технологій (Майєр, 2011);

4) *формування методичної компетентності* майбутнього викладача в усіх формах організації освітнього процесу у закладах вищої освіти, майбутнього викладача французької мови як другої іноземної (Майєр, 2016).

Зазначені в проаналізованих дисертаціях перспективні напрями наукових досліджень наразі не були реалізовані. Водночас вони не втрачають своєї актуальності і вимагають теоретичного переосмислення та розроблення навчально-методичного забезпечення відповідно до сучасного контексту навчання французької мови (зокрема в умовах онлайн / змішаного навчання) у закладах загальної середньої та вищої освіти, професійно-методичної підготовки сучасного вчителя і викладача французької мови. Крім того, складна для оволодіння українськими учнями і студентами фонетика французької мови, орфографія, яка характеризується переважно нефонетичним написанням і однією із найскладніших з-поміж орфографій романських мов, складна система звуко-буквених відповідностей зумовлюють нагальну необхідність теоретичного обґрунтування і практичного розроблення дієвих методик формування фонетичної компетентності, компетентностей у техніці читання і техніці письма, орфографічної компетентності (для здобувачів вищої освіти) у процесі навчання французької мови як першої і другої іноземної мови здобувачів загальної середньої та вищої освіти. Необхідно здійснювати дослідження особливостей формування лексичної компетентності та

продовжувати дослідження методики формування граматичної компетентності в процесі навчання французької мови як першої і другої іноземної мови здобувачів загальної середньої та вищої освіти. Не знайшли належного висвітлення методики формування французькомовних умінь у рецептивних і продуктивних видах мовленнєвої діяльності, компетентностей в усному та письмовому перекладі, зокрема під час вивчення французької мови як другої іноземної, методичної компетентності вчителя французької мови як першої та другої іноземної в умовах реформи Нової української школи. Існує потреба в наукових дослідженнях методики організації позакласної / позааудиторної роботи з французької мови і культури як самостійної наукової проблеми в прямій її постановці. Зауважимо, що деякі питання, які можуть стати предметом подальших наукових дискусій і розвідок щодо нерозв'язаних проблем у методиці навчання французької мови, порушено дослідниками, зокрема й автором цієї статті, у колективних монографіях (Бігич та ін., 2016).

Перспективи подальших розвідок полягають в аналізі сучасного стану наукових досліджень з методики навчання інших романських мов в Україні.

ЛІТЕРАТУРА

- Ананьєва, Л. В. (2002). *Навчання студентів мовних спеціальностей професійно спрямованого діалогічного мовлення з використанням ділової гри (французька мова)* [Автореферат кандидатської дисертації, Київський національний лінгвістичний університет, Україна].
- Андрущенко, А. О. (2012). *Навчаємося вживати граматичні структури минулого часу французької мови*. Харків.
- Андрущенко, А. О. (2016). *Методика формування франкомовної граматичної компетентності у майбутніх філологів (французька мова після англійської)* [Автореферат кандидатської дисертації, Київський національний лінгвістичний університет, Україна].
- Бігич, О. Б., Бондар, Л. В., Волошинова, М. М., Максименко, Л. О., Огуй, О. М., Окопна, Я. В., & Сімкова, І. О. (2013). *Теорія і практика формування іномовної професійно орієнтованої компетентності в говорінні у студентів нелінгвістичних спеціальностей* [колективна монографія]. Видавничий центр КНЛУ.
- Бігич, О. Б., Майер Н. В., & Руснак Д. А. (2016). *Теорія і практика проведення позааудиторної роботи з іноземної мови: сценарії заходів французькою й іспанською мовами* [колективна монографія]. Видавничий центр КНЛУ.
- Бігич, О. Б., Майер, Н. В., Руснак, Д. А., & Яковенко-Глушенкова, Є. В. (2015). *Компетентність в аудіюванні майбутнього вчителя і викладача іспанської та французької мов: теорія і практика формування* [колективна монографія]. Видавничий центр КНЛУ.
- Бондар, Л. В. (2012). *Методика навчання французького професійно спрямованого монологічного мовлення студентів технічних спеціальностей з урахуванням їх навчальних стилів* [Автореферат кандидатської дисертації, Київський національний лінгвістичний університет, Україна].
- Давиденко, Ю. Є. (1998). *Інтенсифікація навчання граматики французької мови на I курсі технічного вузу (на матеріалі дійсного способу французького дієслова)* [Автореферат кандидатської дисертації, Київський державний лінгвістичний університет, Україна].

- Дімова, Л. С. (1994). *Навчальний посібник для студентів мовних вузів з лінгвокраїнознавчої лексики французької мови (соціально-побутова сфера (Restauration) (рос. та франц. мовами)*. Одеса.
- Дімова, Л. С. (1996). *Методика навчання студентів мовних вузів спілкування в соціально- побутовій сфері засобом лінгвокраїнознавчої лексики* [Автореферат кандидатської дисертації, Південноукраїнський державний педагогічний університет, ім. К. Д. Ушинського].
- Ігнатенко, В. Д. (2017). *Методика навчання майбутніх філологів письмового перекладу науково-технічних текстів французькою мовою* [Автореферат кандидатської дисертації, Київський національний лінгвістичний університет, Україна].
- Коваль, Т. І., Асоянц П. Г., Городнича, Л. В., Кочубей, Н. П., Кужель, О. М., Плотніков, Є. О., & Полянчик, З. О. (2014). *Навчання іноземної мови в умовах інформатизації шкільної освіти* [колективна монографія]. Видавничий центр КНЛУ.
- Коваль, Т. І., Асоянц, П. Г., Каменєва, Т. М., Майер, Н. В., Синєкоп, О. С., Стрілець, В. В., & Чуфарлічева А. Ю. (2012). *Інформаційно-комунікаційні технології у навчанні іноземних мов для професійного спілкування* [колективна монографія]. Видавничий центр КНЛУ.
- Липська, І. І. (2008). *Вивчаємо лексику адміністративно-правової сфери*. Видавництво ДУЕП.
- Липська, І. І. (2010). *Методика формування франкомовної лексичної компетенції продуктивного усного мовлення у студентів мовних спеціальностей* [Автореферат кандидатської дисертації, Київський національний лінгвістичний університет, Україна].
- Майер, Н. В. (2005). *Ділова французька мова*. Університет “Україна”.
- Майер, Н. В. (2011). *Методика самостійного оволодіння франкомовним діловим писемним спілкуванням майбутніми документознавцями з використанням дистанційних технологій* [Кандидатська дисертація, Київський національний лінгвістичний університет, Україна].
- Майер, Н. В. (2016). *Теоретико-методичні засади формування методичної компетентності у майбутніх викладачів французької мови* [Автореферат докторської дисертації, Київський національний лінгвістичний університет, Україна].
- Мельник, Є. Ю. (1998). *Формування граматичних навичок говоріння в навчанні іноземного спілкування за інтенсивною методикою на початковому етапі середньої школи (на матеріалі французької мови)* [Автореферат кандидатської дисертації, Київський державний лінгвістичний університет, Україна].
- Руснак, Д. А. (2009). *Формування граматичної компетенції у майбутніх викладачів французької мови з комп'ютерною підтримкою* [Автореферат кандидатської дисертації, Київський національний лінгвістичний університет, Україна].
- Сажко, Л. А., Зеня, Л. Я., Стеченко, Т. О., Бирюк, О. В., Турчинова, Г. В., Дьячкова, Я. О., & Кіршова О. В. (2015). *Професійно орієнтоване навчання іноземних мов у старшій профільній і вищій школі: проблеми та перспективи* [колективна монографія]. Видавничий центр КНЛУ.
- Українська, О. О. (2009). *Методика тестування рівня сформованості мовленнєвої компетенції майбутніх викладачів у говорінні французькою мовою* [Автореферат кандидатської дисертації, Київський національний лінгвістичний університет, Україна].
- Щербак, О. А. (2002). *Навчання старшокласників середньої загальноосвітньої школи французького писемного мовлення на основі інтенсивної методики* [Кандидатська дисертація, Київський національний лінгвістичний університет, Україна].

REFERENCES

- Anan'ieva, L. V. (2002). *Navchannia studentiv movnykh spetsial'nostej profesijno spriamovanoho dialohichnoho movlennia z vykorystanniam dilovoi hry (frantsuz'ka mova)* [Avtoreferat kandydats'koi dysertatsii, Kyivs'kyj natsional'nyj linhvistychnyj universytet, Ukraina].
- Andruschenko, A. O. (2012). *Navchaiemosia vzhvyaty hramatychni struktury mynuloho chasu frantsuz'koi movy*. Kharkiv.
- Andruschenko, A. O. (2016). *Metodyka formuvannia frankomovnoi hramatychnoi kompetentnosti u majbutnikh filolohiv (frantsuz'ka mova pislia anhlijs'koi)* [Avtoreferat kandydats'koi dysertatsii, Kyivs'kyj natsional'nyj linhvistychnyj universytet, Ukraina].
- Bihych, O. B., Bondar, L. V., Voloshynova, M. M., Maksymenko, L. O., Ohuj, O. M., Okopna, Ya. V., & Simkova, I. O. (2013). *Teoriia i praktyka formuvannia inshomovnoi profesijno oriietovanoi kompetentnosti v hovorinni u studentiv nelinhvistychnykh spetsial'nostej* [kolektyvna monohrafiia]. Vydavnychyj tsentr KNLU.
- Bihych, O. B., Majier N. V., & Rusnak D. A. (2016). *Teoriia i praktyka provedennia pozaaudytornoj roboty z inozemnoi movy: stsensarii zakhodiv frantsuz'koiu j ispans'koiu movamy* [kolektyvna monohrafiia]. Vydavnychyj tsentr KNLU.
- Bihych, O. B., Majier, N. V., Rusnak, D. A., & Yakovenko-Hlushenkova, Ye. V. (2015). *Kompetentnist' v audiiuvanni majbutn'oho vchytelia i vykladacha ispans'koi ta frantsuz'koi mov: teoriia i praktyka formuvannia* [kolektyvna monohrafiia]. Vydavnychyj tsentr KNLU.
- Bondar, L. V. (2012). *Metodyka navchannia frantsuz'koho profesijno spriamovanoho monolohichnoho movlennia studentiv tekhnichnykh spetsial'nostej z urakhuvanniam ikh navchal'nykh styliv* [Avtoreferat kandydats'koi dysertatsii, Kyivs'kyj natsional'nyj linhvistychnyj universytet, Ukraina].
- Davydenko, Yu. Ye. (1998). *Intensyfikatsiia navchannia hramatyky frantsuz'koi movy na I kursu tekhnichnoho vuzu (na materialy dijsnoho sposobu frantsuz'koho diieslova)* [Avtoreferat kandydats'koi dysertatsii, Kyivs'kyj derzhavnyj linhvistychnyj universytet, Ukraina].
- Dimova, L. S. (1994). *Navchal'nyj posibnyk dlia studentiv movnykh vuziv z linhvokrainoznavchoi leksyky frantsuz'koi movy (sotsial'no-pobutova sfera (Restauration) (ros. ta frants. movamy)*. Odesa.
- Dimova, L. S. (1996). *Metodyka navchannia studentiv movnykh vuziv spilkuvannia v sotsial'no-pobutovij sferi zasobom linhvokrainoznavchoi leksyky* [Avtoreferat kandydats'koi dysertatsii, Pivdennoukrains'kyj derzhavnyj pedahohichnyj universytet, im. K. D. Ushyns'koho].
- Ihnatenko, V. D. (2017). *Metodyka navchannia majbutnikh filolohiv pys'movoho perekladu naukovo-tekhnichnykh tekstiv frantsuz'koiu movoiu* [Avtoreferat kandydats'koi dysertatsii, Kyivs'kyj natsional'nyj linhvistychnyj universytet, Ukraina].
- Koval', T. I., Asoiants P. H., Horodnycha, L. V., Kochubej, N. P., Kuzhel', O. M., Plotnikov, Ye. O., & Polianychko, Z. O. (2014). *Navchannia inozemnoi movy v umovakh informatyzatsii shkil'noi osvity* [kolektyvna monohrafiia]. Vydavnychyj tsentr KNLU.
- Koval', T. I., Asoiants, P. H., Kamienieva, T. M., Majier, N. V., Synekop, O. S., Strilets', V. V., & Chufarlicheva A. Yu. (2012). *Informatsijno-komunikatsijni tekhnolohii u navchanni inozemnykh mov dlia profesijnoho spilkuvannia* [kolektyvna monohrafiia]. Vydavnychyj tsentr KNLU.
- Lyps'ka, I. I. (2008). *Vyvchaiemo leksyku administratyvno-pravovoi sfery*. Vydavnytstvo DUEP.

- Lyps'ka, I. I. (2010). *Metodyka formuvannia frankomovnoi leksychnoi kompetentsii produktyvnoho usnogo movlennia u studentiv movnykh spetsial'nostej* [Avtoreferat kandydats'koi dysertatsii, Kyivs'kyj natsional'nyj linhvistychnyj universytet, Ukraina].
- Majier, N. V. (2005). *Dilova frantsuz'ka mova*. Universytet "Ukraina".
- Majier, N. V. (2011). *Metodyka samostijnoho ovolodinnia frankomovnym dilovym pysemnym spilkuvanniam majbutnimy dokumentoznavtsiamy z vykorystanniam dystantsijnykh tekhnolohij* [Kandydats'ka dysertatsiia, Kyivs'kyj natsional'nyj linhvistychnyj universytet, Ukraina].
- Majier, N. V. (2016). *Teoretyko-metodychni zasady formuvannia metodychnoi kompetentnosti u majbutnikh vykladachiv frantsuz'koi movy* [Avtoreferat doktors'koi dysertatsii, Kyivs'kyj natsional'nyj linhvistychnyj universytet, Ukraina].
- Mel'nyk, Ye. Yu. (1998). *Formuvannia hramatychnykh navychok hovorinnia v navchanni inshomovnoho spilkuvannia za intensyvnoiu metodykoiu na pochatkovomu etapi seredn'oi shkoly (na materialy frantsuz'koi movy)* [Avtoreferat kandydats'koi dysertatsii, Kyivs'kyj derzhavnyj linhvistychnyj universytet, Ukraina].
- Rusnak, D. A. (2009). *Formuvannia hramatychnoi kompetentsii u majbutnikh vykladachiv frantsuz'koi movy z komp'iuternoju pidtrymkoiu* [Avtoreferat kandydats'koi dysertatsii, Kyivs'kyj natsional'nyj linhvistychnyj universytet, Ukraina].
- Sazhko, L. A., Zienia, L. Ya., Stechenko, T. O., Byriuk, O. V., Turchynova, H. V., D'iachkova, Ya. O., & Kirshova O. V. (2015). *Profesijno oriientovane navchannia inozemnykh mov u starshij profil'nij i vyschij shkoli: problemy ta ta perspektyvy* [kolektyvna monohrafiia]. Vydavnychyj tsentr KNLU.
- Ukrains'ka, O. O. (2009). *Metodyka testuvannia rivnia sformovanosti movlennievoi kompetentsii majbutnikh vykladachiv u hovorinni frantsuz'koiu movoiu* [Avtoreferat kandydats'koi dysertatsii, Kyivs'kyj natsional'nyj linhvistychnyj universytet, Ukraina].
- Scherbak, O. A. (2002). *Navchannia starshoklasnykiv seredn'oi zahal'noosvitn'oi shkoly frantsuz'koho pysemnoho movlennia na osnovi intensyvnoi metodyky* [Kandydats'ka dysertatsiia, Kyivs'kyj natsional'nyj linhvistychnyj universytet, Ukraina].